

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

Kuhmon kaupunki näkee merkittävänä ja kiitettävänä asiana sen, että lausuttavana olevassa HS:n luonnoksessa on pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisesti haluttu nykytilaan verrattuna lisätä kuntien valtuuksia työllisyyden edistämässä ja työllisyyspalveluiden järjestämisessä kuntalaisille. Kuhmon kaupunki tunnistaa tärkeäksi sen, että lopullisessa vuonna 2025 käytössä olevassa valtakunnallisessa työllisyyspalveluiden mallissa työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu olisi siirretty kullekin peruskunnalle itselleen (eikä isäntäkunnille tai kuntayhtymille), siten että kunnat voisivat sovittaa työllisyyspalvelut osaksi palveluidensa kokonaisekosysteemiä ja vapaaehtoisin neuvotteluin sopia toistensa kanssa sopimus pohjaisesta yhteistyöstä työllisyyspalveluiden järjestämisessä.

Kuhmon kaupunki haluaa myös saattaa lainvalmistelijoiden tietoon sen, että Kainuun seudun kuntakokeilussa mukana olevat Kainuun kunnat ovat organisoituneet kokeilualueeksi nimenomaan sopimus pohjalta; kukin kunta vastaa kokeilutoimintojen osalta omista kuntalais-asiakkaistaan kuntien keskinäisessä sopimuksessa määritellyllä tavalla. Kokeilua ohjaa koordinaattori, jonka kanssa yhteistyössä kokeilukuntien työllisyysasiantuntijat johtavat kukin oman kuntansa operatiivista

asiakastyötä. Kokeilulla ei siis ole yhtä maakunnallista johtajaa, jonka työnjohdon alaisuuteen kaikki kokeilun kunnat ja niiden työllisyydenhoidon viranhaltijat olisi asetettu. Edellä mainittu Kainuun seudun kuntakokeilun sopimus pohjainen kokeilumalli on Kuhmon kaupungin näkemyksen mukaan toiminut huomattavan hyvin, mm. kokeilun piiriin kuuluvien työnhakijoiden aktivointiasteella mitattuna Kainuun seudun kuntakokeilu oli vuoden 2021 loppupuolella tehokkain käynnissä olevista kuntakokeiluista.

2.8.5. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilut

Koskien esitysluonnoksen kohtaa 2.8.5. Kuhmon kaupunki haluaa tuoda esiin sen, että useat Kainuun seudun kuntakokeiluun osallistuvat kunnat - mukaan lukien Kuhmo - ovat allokoineet mainittuun kokeiluun kokoonsa ja budjettiinsa nähden huomattavan suuruisen, täysin omakustanteisen henkilöstöresurssin. Tämän kuntiin virkasuhteessa olevan kuntakokeilun henkilöstön turvin on esim. Kuhmossa voitu tehdä jalkautuvaa asiakastyötä kaikkein heikoimmassa terveydellisessä tilanteessa olevien kuntakokeilun asiakkaiden osalta. Jalkautuvalla asiakastyöllä on tuotu palvelu asiakkaan kotiin hänen suostumuksellaan, usein erittäin hyvin tuloksin. Tämä on puolestaan voinut johtaa asiakkaan siirtymiseen kuntoutukseen, sairauslomalle, eläkkeelle, tai kuntouttavan työtoiminnan kautta kohti palkkatyötä. Kokonaisuutena Kuhmon kaupunki katsoo Kainuun seudun kuntakokeilun olleen onnistunut, ja lisänsä kohdetyhmäänsä kuuluvien työttömien palkkatyöhön työllistymistä, koulutukseen osallistumiseen sekä muihin osallisuutta ja työllisyyttä tukeviin palveluihin ohjautumista.

2.9.3 Asiakastietojen käyttötarkoitukset

Käsillä olevassa hallituksen esitysluonnoksessa eduskunnalle on kohdassa 2.9.3 todettu seuraavaa : "(...) [E]linkeino-hallinnon asiakastietojen käyttötarkoitukset on voimassa olevassa lainsäädännössä määritelty kattavasti. Käyttötarkoituksiin ei arvioida liittyvän erityisiä muutostarpeita työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtymisen vuoksi.". Kantanaan esitysluonnokseen tähän kohtaan Kuhmon kaupunki lausuu, että TEPA-uudistuksen kokonaismallin vähitellen hahmottuessa tulisi

huomioida se että asiakastietojen käyttötarkoitusten juridista säätelyä tulisi arvioida vielä uudelleen ennen vuotta 2025. Odotettavissa voi olla käytännön asiakastyöstä nousevia tilanteita, joissa asiakastietojen käyttötarkoitukset ovat nyt ennakoituja laajempia.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Huomioiden hallituksen esityksen luonnokseen sisältyvän, työvoimapalvelujen kokonaissiirtoa koskevan uudistuksen perimmäiset tavoitteet – työllisyyden kasvattamisen, sekä työn tarjonnan ja työn kysynnän lisäämisen – Kuhmon kaupunki esittää näkemyksensä, että uudistuksen rahoitusmallin tulisi tosiasiallisesti olla kunnille kustannusneutraali. Kuntien pitkäjännitteisesti harjoittama työllisyyden edistäminen, palveluiden tuottaminen kuntalaisasiakkaille sekä kuntien viranhaltijoille uudistuksessa siirtyvä lisääntyvä työ tulee uudistuksessa pystyä rahoittamaan kuntien kannalta kustannusneutraalisti, valtionosuusjärjestelmän kautta. Nyt esitettyssä muodossaan toteutuessaan uudistuksen rahoitusmalli ei tosiasiallisesti mahdollistaisi kuntien työllisyyspalvelujen tarjontaa nykyisessä laajuudessaan.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

Kantanaan Kuhmon kaupunki haluaa tuoda esiin Kainuun maakunnan työvoimapohjan olevan nykyisellään noin 31 000 hengen suuruinen. Tästä lähtökohdasta edeten työ- ja elinkeinoministeriön vaatimus vähintään 20 000 hengen suuruudesta työvoimapohjasta uusia työllisyysalueita muodostettaessa johtaisi Kainuun maakunnassa muiden työllisyysalueiden muodostamisesta esitettyjen reunaehtojen kanssa lähes vääjäämättä siihen, että muodostuvan työllisyysalueen olisi oltava koko Kainuun maakunnan laajuinen. Näin laaja työllisyysalue ei Kuhmon kaupungin käsityksen mukaan välttämättä turvaisi riittävällä tavalla työllisyyden edistämisen lähipalvelujen säilymistä kaikissa Kainuun kunnissa. Edellä mainitun perusteella Kuhmon kaupunki yhtyy Suomussalmen ja Sotkamon kuntien päättävien elinten lausuntoihin siitä, että kaikkien maamme peruskuntien tulisi voida halutessaan sopia yhteistoiminnasta kaikkien kuntalain 8. luvun mahdollistamien yhteistoimintamallien mukaisesti. Näin ollen Kuhmon kaupunki

esittää, että työllisyyspalvelujen järjestämisvastuu annetaan tasa-arvoisesti jokaiselle peruskunnalle ja että mainitut peruskunnat voivat keskenään vapaasti sopia isompien kokonaisuuksien yhteistoiminnasta. Kuntien itsenäinen päätäntävalta tässä asiassa on siis säilyttävä kunnilla jo perustuslain nojallakin, eikä kuntia tule lainsäätäjän ylenmääräisellä säätelyllä ajaa ainoana vaihtoehtona tarjottavaan isäntäkunta- tai kuntayhtymämaliin.

Lisäksi Kuhmon kaupunki haluaa ilmaista, että työllisyyspalveluiden järjestämisvastuusta säädettäessä on tärkeää huomioida, miten kunnissa on kehitetty viime vuosikymmenien aikana erilaista tehokasta ja paikallista työllistämistoimintaa, jota ei ole järkevää siirtää kuntayhtymälle tai isäntäkunnalle. Tosiasiallisesti mahdollisilla isäntäkunnilla tuskin olisikaan haluakaan vastata tällaisista palveluista. Täten hallituksen esityksen luonnoksessa nyt esitetty työllisyyspalveluiden järjestämismalli pirstoisi suurella vaivalla viime vuosina rakennetut kunnalliset työllisyyspalvelut, palvelut, joita osa jäisi peruskuntiin ja osa siirtyisi isäntäkunnan vastuulle.

4.1.3 Kunnille siirtyvien tehtävien rahoitus

Suomussalmen kunnan näkemykseen yhtyen, Kuhmon kaupunki lausuu kantanaan että esitettyssä muodossa rahoitus -ja järjestämisvastuun mallit ovat ristiriidassa keskenään. Valtionosuudet ovat lausuttavana olevan esitysluonnoksen mukaan tulossa valtionosuuksien kautta peruskunnille, mutta mainitulla rahoituksella järjestettävät palvelut järjestäisi nyt käsillä olevan esitysluonnoksen sisällön toteutuessa joko kuntayhtymä tai isäntäkunta.

Kainuun kunnilla on jo kuitenkin pitkä kokemus sote-palveluiden järjestämisestä kuntayhtymän muodossa, taloudellisesti kuntayhtymämalli on ollut kuntataloutta rasittava. Lisäksi Kuhmon kaupunki kantaa huolta siitä, että mikä olisi mahdollisen isäntäkunnan intressi järjestää palvelut maakunnan pienemmissä kunnissa ja millä

4

resurssilla suhteessa kunnan jakamaan määrärahaan. Esitetty rahoitusmalli aiheuttaa painetta esim. kuntien verotuksen kiristämiseen. Valtion siirtäessä vastuita kunnille,

valtion tulee aidosti tukea kuntia taloudellisesti.

Esitettyjen rahoituslaskelmien perusteella näyttää myös siltä, että koko Kainuu olisi yksi suurimmista nettohäviäjistä rahaa jaettaessa. Negatiivinen nettovaikutus siirtyvien kustannusten osalta eri kuntien talouteen vaihtelisi Kainuussa hieman yli kahdesta miljoonasta eurosta hieman yli 20 000 euroon. Jo tämä muodostaisi epäsuhdan siihen, miten esitetyissä järjestämistä palvelut resursoitaisiin ja miten ne muodostuisivat. Tämän skenaarion toteutuessa ennakoitavissa olisi että paine palveluiden keskittämiseksi työllisyysalueen keskuskaupunkiin pienempien kuntien kustannuksella tulisi olemaan huomattava.

Kuhmon kaupunki haluaa edelleen tuoda kantanaan esille sen, että toteutuessaan edellä mainittu rahoitusmalli itse asiassa rankaisisi niitä kuntia, jotka ovat hoitaneet työllisyyttä hyvin ja pitkäjännitteisesti. Kainuussa niin sanottu laaja työttömyys onkin ollut laskusuuntaista jo useiden vuoden ajan. Kainuun eri työllisyydenhoidon toimijat ovatkin tehneet todella hyvää työtä maakunnan työllisyyden edistämiseksi sekä kuntalaistensa palveluihin pääsyn turvaamiseksi.

Valtionosuuskriteeristön osalta Kuhmon kaupunki esittää, että valtionosuuskriteeristössä tulisi kompensoida siirtyvien palveluiden kustannuksia myös

asukastiheyden perusteella, sillä harvaanasutuilla alueilla pitkät välimatkat vaikeuttavat usein tarjotun työn vastaanottamista ja aiheuttavat palveluntuotannolle lisähaasteen asiakaskohtaisen ohjauksen ja kustannusten kasvun muodossa.

4.1.4 Kunnan vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta

Työttömyysturvamenojen osalta esityksessä esitetään, että korvausten ja tasausten määrää ei tarkistettaisi jälkikäteen. Tasaus olisi toistaiseksi pysyvä elementti osana kuntien peruspalvelujen valtionosuutta. Kunta, joka pystyisi edistämään työttömien työllistymistä ja siten vähentämään työttömyysetuusmenojaan, hyötyisi tästä taloudellisesti. Kuhmon kaupunki katsookin, että korvausten ja tasausten määrää tulee tarkistaa viimeistään vuoden 2025 aikana, jolloin laajennettu maksuosuusvastuu kasvattaa merkittävästi työttömyysetuuksien kuntaosuuksia. Esitetty malli ei huomioi suhdannevaihtelusta johtuvaa mahdollista työttömyyden kasvua ja sen myötä kuntien

rahoitusvastuun kasvua. Mainittu tarkistus tulisi toteuttaa vuosittain.

Kuntien rahoitusvastuun aikaistuessa koskemaan peruspäivärahaa ja ansiosidonnaista päivärahaa, tulisi rahoitusvastuun osuutta siirtää hyvinvointialueille siinä vaiheessa, kun asiakkaan työllistymissuunnitelmaan voidaan kirjoittaa ainoaksi tehtäväksi osallistuminen sosiaali- ja terveystalouteihin. Kuhmon kaupunki esittääkin, että monialaisen yhteispalvelun asiakkaisiin kohdistuva kunnan rahoitusvastuu pitkäaikaistyöttömien siirretään hyvinvointialueille, jotka pääasiallisesti tuottavat mainitun kohderyhmän palvelut.

4.1.5 Työvoimapalvelujen ohjaus ja valvonta

Käsillä olevan esityksen mukaan työllisyyspalveluiden järjestämismäärä ja rahoitusvastuu eriytyisivät uudessa rakenteessa. Rahoitusvastuu olisi jokaisella kunnalla. Järjestämismäärä voisi peruskunnista olla ainoastaan 20 000 henkilöä työvoimapohjan vaatimuksen täyttävillä kunnilla. Jos kunnan työvoimapohjan määrä olisi alle 20 000 henkilöä, sen olisi muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhden tai useamman muun kunnan kanssa. Lisäksi valtion ohjausvalta suhteessa kuntiin vahvistuisi verrattuna nykyjärjestelmässä kuntiin kohdistettavaan ohjaukseen.

Esityksen mukaisen järjestämismäärän ja rahoitusvastuun eriytyminen loisi myöskin haasteita palveluiden suunnittelun ja valvonnan suhteen. Kuhmon kaupungin näkemyksen mukaan tämä haaste on ratkaistavissa sillä, että järjestämismäärä peruspalveluiden osalta kuuluisi peruskunnille ja peruskunnat sopisivat keskenään muista yhteisesti hoidettavien työllisyysasioiden (maksatus, kilpailutus ym.) vastuista ja velvollisuuksista.

4.1.6 Julkisia työvoimapalveluja koskeva sääntely

Lain mukaan työvoimaviranomaisen tulee järjestää julkisina työvoimapalveluina työlläytyspalveluja, tieto- ja neuvontapalveluja, työnhaku-, ura- ja työhönvalmennusta sekä työvoimakoulutusta. Jotta työllisyystavoitteeseen on mahdollista päästä, tulee palveluiden olla selkeät ja vaikuttavat. Palveluiden tulisi olla saavutettavissa

asiakkaan palvelutarpeiden mukaisesti. Lisäksi tarvittaisiin uusi palvelu tukemaan työllistymisen edistymistä ja korvaamaan nykyinen kuntouttava työtoiminta, joka siirtyy hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Kuhmon kaupunki esittääkin että työpaikoilla tapahtuva opinnollistaminen huomioidaan lainsäädännön uudistamisessa ja opinnollistamiselle annetaan juridinen status uutena työllistymistä edistävänä palveluna.

Kuhmon kaupunki katsoo myös että kunnilla tulisi itsellään olla mahdollisuus järjestää edellä mainittuja palveluita, jotta ne voidaan toteuttaa mahdollisemman kustannustehokkaasti. Kunnat voisivat hyödyntää mm. kansalaisopistoja palveluiden tuottamisessa. Toteutuessaan käsillä esitys rahoituksen jakautumisesta saattaisi kuitenkin pakottaa kunnat karsimaan vapaaehtoisuuden perusteella järjestettäviä työllisyyspalveluja ja vähentämään lakisääteisissä työllisyyspalveluissa olevan henkilöstön määrää.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

4.2 Pääasialliset vaikutukset:

Kuhmon kaupunki arvioi taloudellisten vaikutusten syntyvän kuntien työvoimapalveluiden henkilöstön, toimintaan tarvittavien tilojen ja hankittavien palveluiden kustannuksista, työttömyysetuuksien kuntaosuuksista, sekä tietojärjestelmäratkaisujen että rahoitusjärjestelmän muutoksien yhteisvaikutuksesta. Kuhmon kaupungin arvion mukaan esityksen mukainen rahoitus tulisi kuitenkin olemaan riittämätön toiminnan järjestämiseen. Esimerkiksi tästä voidaan mainita se, että alueellisesti tarkasteltuna suurin negatiivinen muutosvaikutus tapahtuisi Kainuun hyvinvointialueella. Sen alueella kunnilla käytettävissä olevat varat vähenisivät 59 euroa asukasta kohti. Mikäli valtionosuuslaskennan esitettyjä perusteita ei muuteta, saatetaan työllisyyspalveluihin kohdentuvia menoja joutua karsimaan kunnissa todella merkittävästi. Tällöin kuntakokeilujen aikana löydetyt hyvät toimintamallit ja toimiviksi osoitetut käytänteet olisivat myös vaarassa. Esitetty malli ei myöskään huomioi

riittävästi suhdannevaihteluihin liittyvää riskiä.

Mainittu rahoituksen ja järjestämisvastuun epäsuhta siis uhkaa palveluiden laatua ja riittävien resurssien turvaamista työvoima-alueen kaikissa kunnissa. Esityksessä todetaan myös, että kuntien lakisääteisen yhteistoiminnan haasteena on se, että kuntalaisten valitsemat päättäjät pystyisivät vain välillisesti vaikuttamaan yhteistoiminnassa hoidettuihin tehtäviin. Vastuukuntamallissa yhteistoimintaa varten ei perusteta erillistä oikeushenkilöä, vaan yksi kunta kantaa oikeudellisen vastuun. Kuhmon kaupungin kanta onkin se, että peruspalvelut tulee antaa jokaisen kunnan itsensä järjestettäväksi ja erityistehtävistä voitaisiin sopia yhteistoiminnassa.

Toimittaessa edellä mainitulla tavalla, turvattaisiin laadukkaat, lähipalveluna toteutuvat asiakaspalvelut henkilö- ja työnantaja-asiakkaille. huomionarvoista on kuitenkin se, että toistuvasti pitkäaikaistyöttömien, vaikeasti työllistyvien sekä osatyökykyisten vaihtoehdot työllistyä heikkenisivät huomattavasti, jos kunnilla ei esitetyllä tavalla säilyisikään oikeutta palkkatukeen. Kuntien oikeus palkkatukeen ja palkkatuen hyödyntäminen oppisopimuskoulutusten aikana laajentaa myös ammatillisen kouluttautumisen mahdollisuuksia alueilla, joilla ammattioppilaitokset ovat maantieteellisesti kaukana kuntalaisista.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamisvaihtoehdot:*

Kuhmon kaupunki katsoo että uudistuksessa työllisyyspalvelujen järjestämisvastuu tulisi säilyttää peruskunnilla, tällöin mainitut peruskunnat voisivat sopia työllisyyspalveluiden tuottamisesta sopimus pohjaisesti.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta:*

Kuhmon kaupunki lausuu kantanaan, että TEPA-uudistuksen valmistelussa ja toimeenpanossa on tärkeitä huomioida TE-hallinnon virkahenkilöstön lisäksi myös

kuntien työllisyyspalveluissa työskentelevä virkahenkilöstö. Muutos on mittava myös

kuntien virkahenkilöstön osalta.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys:*

Kunnilla tulee olla oikeus itse järjestää palvelunsa yritysten toimintaa ja kuntalaisten hyvinvointia tukevalla tavalla. Kuhmon kaupunki näkee olennaiseksi sen, että työvoimapalvelujen järjestämisvastuu säilyy peruskunnilla itsellään ja että peruskunnat voivat sopia tehtävien yhteisestä järjestämisestä yhteistoimintasopimusten nojalla

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaanpanolaissa)**
- **palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys**

-

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**
- **alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut**

Työvoima- ja yrityspalveluiden järjestämistä kuntien järjestämisvastuuseen perustuvaan malliin siirtyen on valmisteltu siitä perusolettamasta, että kuntien tuottamat TE-palvelut ovat asiakkaan kannalta nykyistä valtion järjestämisvastuuseen

perustuvaa mallia saavutettavammalla. Kuntavetoisen lähipalvelun eduksi on katsottu

8

myös synergiahyödyt, kun kuntien nykyiset elinvoima-, yritys- ja työllisyyspalveluresurssit yhdistetään valtionhallinnolta siirtyviin resursseihin.

Nyt lausuttavana olevassa luonnoksessa laiksi työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä esitetään, että kunnille siirtyvien palveluiden järjestämistapavaihtoehtoina olisivat kuntayhtymä- ja vastuukuntamalli. Alueilla, joilla yksittäiset kunnat eivät saavuta vaadittua 20 000 henkilön työvoimapohjan vaatimusta, esitetty malli tarkoittaisi käytännössä tosiasiallisen järjestämisvastuun siirtymistä peruskuntien sijaan keskuskaupunkivetoiselle järjestämisalueelle. Näin toimittaessa kadotettaisiin uudistuksen olennaisin lähtökohta ja tavoite palveluiden järjestämisestä peruskunnissa lähipalveluina. Kuntayhtymä- ja vastuukuntamalleissa päätäntävalta palveluiden järjestämisestä olisi usealla alueella käytännössä alueen keskuskaupungilla. Järjestämisalueen pienempien kuntien näkökulmasta tavoite siirtymisestä kuntien oman päätäntävällän alla oleviin työllisyys- ja elinkeinopalveluihin ei toteutuisi.

Pienempien kuntien näkökulmasta uudistus ei siis toisi tosiallista muutosta suhteessa nykyiseen valtion järjestämisvastuuseen perustuvaan malliin. Kuhmon kaupunki esittääkin, että uudistuksessa järjestämisvastuu säilytetään peruskunnilla itsellään ja kunnat voivat sopia tehtävien yhteisestä järjestämisestä yhteistoimintasopimusten nojalla.

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 5 säädettäisiin työväilyksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

Kuhmon kaupunki esittää, että palkkatuen myöntäminen kunnille säilytetään laissa.

Kunnalle myönnettyä palkkatukea voidaan käyttää erityisesti tilanteissa, joissa palkkatukea kohdennetaan osatyökykyisten työllistämiseen tai tukityöllistetyn henkilön oppisopimuskoulutuksen aikaiseen työskentelyyn. Palkkatuettujen oppisopimuskoulutusten säilyminen kuntien keinovalikoimassa edesauttaisi kuntien osallistumista ammattikoulutusten järjestämiseen ja osaavan työvoiman saatavuuden kehittämiseen alueilla.

Kunnissa tapahtuvalla palkkatuetulla oppisopimusopiskelulla on olennainen merkitys ammatillisen kouluttautumisen mahdollistajana erityisesti alueilla, jotka sijaitsevat kaukana ammatillisista oppilaitoksista.

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

Kuhmon kaupungin näkemys että velvoitetyöllistäminen tulisi poistaa TEPAuudistuksen yhteydessä laista kokonaan. Esitetyssä muodossaan kunnalla ei olisi

uudistuksen toteutumisen jälkeen mahdollisuutta saada palkkatukea

velvoitetyöllistettävien palkkauskustannuksiin.

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

-

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymistekijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?
- kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)
- kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli
- eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta
- ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta
- edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset

-

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

-

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-

**Laki palkkaturvain muuttamisesta;
Laki merimiesten palkkaturvain muuttamisesta**

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki erityyppisopimuslain muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-
Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-
**Laki tuloverolain muuttamisesta;
Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;
Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta**

-
Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-
**Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta**

-
Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta

Eryteisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

-
Laki työllistymistä edistävistä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Eryteisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

-
Muut huomioon esityksestä

Kommentoitavaa:

TEPA- kokonaisuudistukseen liittyen Kuhmon kaupunki haluaa esittää, että Työ- ja elinkeinoministeriön osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen työryhmän tarkastelussa parhaillaan oleva, mm. Kainuun eri kunnissa käytetty opinollistamismetodi valtavirtaistettaisiin kirjaamalla se TEPA-uudistuksessa luotavaan uuteen

lainsäädäntöön työllistymistä edistäväksi palveluksi. Lailla säädellyn palvelun statuksen kautta opinnollistamiseen sisältyvät keskeiset osat, kuten esim. oppimisympäristöjen tunnistamiset, osaamistodistusten kirjoittaminen, sekä niihin dokumentoidun osaamisen tunnustaminen oppilaitosopiskeluun siirryttäessä voitaisiin valtakunnallisesti standardoida. Tämä puolestaan mahdollistaisi osaamisen lisäämisen joustavin, oppilaitosten ulkopuolella tapahtuvien oppimisen keinoin, sekä edesauttaisi esim. harvaan-asutuilla alueilla kaukana oppilaitoksista toimivien yritysten mahdollisuuksia saada osaavaa työvoimaa.

Juntunen Juhana
Kuhmon kaupunki - Elinvoimavaliokunta 22.6.2022